

Megjelent az ArchívNet legfrissebb száma

2017.12.14.

Megjelent a *Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárának* 20. századi forrásokot bemutató online folyóirata, az ArchívNet 2017. évi ötödik száma. A tematikus összeállítás címe: I. világháború, forradalmak, Trianon. Szerzőink: Bojtos Gábor, Kiss András, Völgyesi Zoltán, Schmidt Anikó, *Keresztes Csaba*.

„Mire a falevelek lehullanak, győztes katonáim itthon lesznek” – nyilatkozta magabiztosan, a gyors győzelem reményében *II. Vilmos* német császár 1914 nyarán. A háború kitörésének híre Magyarországon is osztatlan lelkesedést váltott ki. A harctérre induló katonákat a diadalmas hazatérés reményében zászlókkal, rezesbandával, ünnepélyes szónoklatokkal búcsúztatták. A lelkesedést azonban a háború elhúzódása, a harctereken elszenvedett vereségek és a végső győzelembe vetett hit szertefoszlása nyomán egyre inkább a kiábrándulás, a csalódás érzése váltotta fel. A súlyos anyagi és emberveszteségek mellett a háború a hátszágot sem kímélte. A lakosság életkörülményei jelentősen romlottak, és 1917-től rendszeressé váltak a tüntetések, sztrájkok.

A társadalmi elégedetlenség fokozódása mellett a nemzetiségi ellentétek is kiéleződtek. A nemzetiségek politikai elitjei egyre inkább az önálló állam megteremtését, illetve az anyaországhoz való csatlakozást tekintették fő céljuknak. Az emigráns cseh és horvát politikusok a Monarchia teljes feldarabolását követelték. E programot az antanthatalmak képviselői kezdetben erős fenntartásokkal fogadták, 1918 tavaszától azonban már támogatták. A környező kisállamok – Szerbia, Románia –

irredenta tevékenysége erősödött Magyarország irányába. Az 1918. október végi őszirozsás forradalom nyomán hatalomra került antantbarát és pacifista Károlyi Mihály kormánya nem lépett fel a világháborúból vesztesként kikerült ország területére minden irányból benyomuló szerb, cseh és román hadseregekkel szemben. *Károlyi* úgy vélte, hogy ezzel csak rontaná Magyarország esélyeit az eljövendő békekonferencián.

Az 1920. június 4-én aláírt trianoni békeszerződés előírásai igazságtalanok, kirívóan durvák és elvszerűtlenek voltak: Magyarország területének több mint kétharmadát és lakosságának közel kétharmadát veszítette el úgy, hogy az elcsatolt részeken több mint 3 millió magyar is élt, egy részük közvetlenül az új határ közelében. Az ország nem várt szétदारabolása sokkhatást váltott ki a magyar lakosság körében, és ennek következményei mind a mai napig érezhetőek.

Az *ArchívNet* idei 5–6. összevont számának fő témája tehát: „I. világháború, forradalmak, Trianon”. „Technikai” okok miatt az összeállítást két önálló részre kellett bontanunk. Így az első öt írást tartalmazó 5-ös szám 2017. december 14-én, míg a szintén öt dokumentumközlésből álló 6-os 2017. december 28-án jelenik meg.

Budapest, 2017. december 14.
A szerkesztők

Forrás:

http://mnl.gov.hu/mnl/ol/hirek/megjelent_az_archivnet_legfrissebb_szama_10

Válogatta: Fonyó Istvánné